

“L’abús de poder”, l’altra arma dels estats

written by Mireia Juanola | 8 de desembre de 2019

Una de les grans preocupacions dels organismes internacionals en l'àmbit mundial des de fa anys és **la violència**, no només en la seva definició, sinó també el seu origen i com prevenir-la.

La mateixa Organització Mundial de la Salut (OMS) en els seus informes n'estableix una definició prou concloent i entén la violència com *“l'ús deliberat de la força física o el poder, sigui en grau d'amenaça o efectiva, contra un mateix, una altra persona o un grup o comunitat, que causi o tingui moltes probabilitats de causar lesions, mort, danys psicològics, trastorns del desenvolupament o privacions.”*

L'estudi considera que són nombrosos els factors que la determinen, com ara biològics, socials, culturals, econòmics i polítics, i en planteja quatre nivells d'anàlisi: l'individual, el relacional, el comunitari i el social. El quart nivell, el social, se centra en els factors de caràcter general relatius a l'estructura de la societat, sobre com les normes i valors socials contribueixen a crear un clima en el qual s'anima o s'inhibeix la violència, però també es tenen en consideració les polítiques sanitàries, econòmiques, educatives i socials que contribueixen a mantenir les desigualtats econòmiques o socials entre els diversos grups o col·lectius.

Un altre punt d'observació és la **violència col·lectiva**, és a dir, l'ús instrumental de la violència per part de persones que s'identifiquen a si mateixes com a membres d'un grup davant d'un altre grup o conjunt d'individus, amb la finalitat d'aconseguir objectius polítics, econòmics o socials. Aleshores pot adoptar diverses formes: conflictes armats dintre dels estats o entre ells; actes de violència perpetrats

pels estats (per exemple, genocidi, repressió i altres violacions dels drets humans); terrorisme, i crim organitzat.

Informe mundial sobre la violència i la salut. Organització Mundial de la Salut. Ginebra, 2002
https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/abstract_es.pdf

Fixeu-vos que en la definició inicial es planteja “*L’ús deliberat de la força física o el poder ...*”.

De la força física no cal que en parlem, ja que per desgràcia la coneixem a bastament després de l’1-0. Tanmateix parlar del poder ja resulta una mica més complicat.

El poder el té aquell a qui se li atorga. De vegades aquest atorgament és fruit d’un reconeixement individual pels coneixements o comportaments demostrats (com és el cas de científics, filòsofs, líders polítics o culturals, premis Nobel, etc.), o perquè formen part dels processos democràtics i són escollits com a representants d’alguna ideologia o estructura política sorgida de les normes tàcites instaurades en la societat a còpia d’anys i tradició política.

Però malauradament també hi ha qui s’atorga el poder a partir de la violència, la guerra o la força, com qüestiona el document.

En la majoria de situacions bèl·liques, la violència sol ser evident; l’ús d’armament i d’afusellaments indiscriminats són formes il·lícites d’aconseguir el poder perquè ofeguen llibertats i estableixen sistemes de poder bàsicament dictatorials o feixistes, com ha passat al llarg de la història.

Però també hi ha altres formes d’exercir la violència de forma emmascarada, formes subtils i maquiavèl·liques que poden arribar a passar desapercebudes per la seva agudesesa o la pròpia perversitat del sistema establert. És quan una

autoritat competent s'excedeix en les seves funcions, o bé usa el càrrec de poder per obtenir beneficis de part o per actuar en contra dels seus subordinats o persones de les quals té cura. Se'n diu **abús de poder** i –si bé està tipificat com a delicte i penat en el codi penal– habitualment la seva subtileza i el fet de formar part de la pròpia estructura de poder fa que o bé sigui difícil de detectar o bé sigui difícil de denunciar, precisament pel fet que qui l'exerceix és el mateix que l'hauria de preservar.

En la majoria de països aquest fenomen està vigilat i aquells que estan regulats poden ser, fins i tot, alts funcionaris d'estat, com ara jutges, senadors, diputats, agents de l'ordre, cossos policials, inspectors, funcionaris o servidors públics, etc., persones que podrien usar el seu poder i la seva influència per anar en contra de determinats col·lectius, minories o dissidències.

Perquè en aquest grau de violència d'estat no cal que siguin actuacions concretes, també poden ser situacions per omissió o manca de cura en forma de lleis contràries; excés de zel en l'aplicació o interpretació de determinades lleis; endarrerir inversions; no complir amb els pactes acordats; crear lleis que perjudiquin la cultura o la sanitat, o establir xarxes de poder corruptes que alterin greument l'economia d'un estat o territori determinat, en benefici dels malfactors o d'una ideologia política, sovint la relacionada amb el propi poder de l'Estat.

Recordeu allò de “Nos hemos cepillado el Estatut...”, “Les hemos destrozado el sistema sanitario.”, “Hemos decapitado el independentismo.”, “La fiscalia te lo afina.”, “Los lazos de parentesco en el Tribunal de Cuentas alcanzan 100 empleados”, “32 Leyes del Parlament de Catalunya suspendidas por el Tribunal Constitucional”, “La JEC prohibeix usar paraules a TV3”, “2.214M€ sense executar en 6 anys”, “L'estat destina a Catalunya només l'11,9% de la inversió el primer semestre de l'any”, “Llei de canvi de seu a les empreses i trucades

telefòniques”, “Detencions arbitràries per parlar català”, “Seguiment il·legal del M.H. president Torra”, “L’estafa de Bankia”, “El coste del Rescate bancario”, “Llei mordassa”, “Decret d’Internet en contra del desenvolupament tecnològic”, “Un CGPJ en funciones nombra a 46 cargos, la mayoría afines a Lesmes y el PP, y condiciona la Justicia para los próximos 20 años.”, “Detencions a manifestants”, “Falses acusacions”, etc?

La mala praxi d’un estat contra part del seu territori o sobre un poble o una minoria reconeguda, està penada sota la legislació europea i internacional, no només pels greuges que ocasiona a la població a la qual suposadament ha de protegir i ajudar o per la constant vulneració dels drets humans, sinó també per la jurisprudència que pot crear en l’àmbit internacional, per la violència implícita que implica i perquè posa en risc la pau al món, com reconeix l’OMS.

Ni Europa, ni la comunitat internacional no pot permetre’s la connivència amb estats que mantenen actituds contràries al bon desenvolupament dels valors humanistes i dels drets humans.

Cal denunciar-los sistemàticament a instàncies europees i internacionals, ja que, al capdavant, tal com ens diuen: “La llei és la llei...”, i ho serà mentre quedi un sol jutge alemany a Europa!

<https://www.migliorisiabogados.com/el-abuso-de-autoridad-en-la-funcion-publica-y-en-la-vida/?lang=ca>

L’abús del poder <https://blocs.mesvilaweb.cat/ildecip/?p=249968>

http://noticias.juridicas.com/base_datos/Penal/lo10-1995.l2t19.html

<https://www.redaccionmedica.com/autonomias/cataluna/caso-fernandez-diaz-les-hemos-destrozado-el-sistema-sanitario-5394>

https://elpais.com/politica/2014/06/23/actualidad/1403548994_107851.html

https://ca.wikipedia.org/wiki/Llista_de_recursos_o_sent%C3%A8ncies_del_Tribunal_Constitucional_d%27Espanya_contra_lleis_del_Parlament_de_Catalunya

<https://catalunyadiari.com/sentencia-proces-mobilitzacions-reaccions/jec-prohibeix-tv3-presos-politics-exili-periode-electoral>

https://www.diarimes.com/es/noticias/actualidad/cataluna/2018/10/07/el_rey_felipe_presiona_empresas_multinacionales_para_que_trasladaran_sede_fuera_cataluna_despues_del_o_47351_3029.html

<https://www.publico.es/politica/juicio-bankia-fiscalia-concluye-caso-bankia-estafa-consciente-mantener-puestos-privilegios.html>

<http://www.mientrastanto.org/boletin-122/notas/el-coste-del-rescate-bancario-las-cifras-reales>

<https://www.naciodigital.cat/noticia/191970/estat/destina/catalunya/nomes/11/inversio/primer/semestre/any>

https://www.eldiario.es/tecnologia/Claves-decreto-intervenir-Intervenir-miercoles_0_967653357.html

<https://www.publico.es/politica/cgpj-funciones-nombra-46-cargos-afines-lesmes-pp-condiciona-justicia-proximos-20-anos.html>